

Invitation fra Danmarks Naturfredningsforening til at deltage i rejsning af fredningssag for Treldeskovene

Sagsnr.: 18/135

Sagen afgøres i: Byrådet

Sagsresumé

Danmarks Naturfredningsforening (hovedforeningen) har besluttet at rejse en fredningssag for Treldeskovene. Formålet er at bevare og sikre områdets betydelige naturværdier m.m. På den baggrund har Danmarks Naturfredningsforening inviteret Fredericia Kommune til at være medrejsler af fredningssagen. Da sikring af områdets store naturmæssige, landskabsmæssige og rekreative værdier utvivlsomt er af stor interesse for almenheden, anbefaler Teknik & Miljø, at Fredericia Kommune tager imod invitationen og derigennem samtidig sikrer kommunen den størst mulige indflydelse på indholdet af den eventuelt kommende fredning.

Sagsbeskrivelse:

Danmarks Naturfredningsforening har med brev af 4. januar (bilag 1) informeret Fredericia Kommune om, at foreningen har besluttet at rejse en fredningssag for Treldeskovene. Danmarks Naturfredningsforening inviterer på den baggrund Fredericia Kommune til at deltage i fredningsarbejdet og blive medrejsler på fredningssagen. Danmarks Naturfredningsforening oplyser i brevet, at foreningen prioriterer det højt, at Fredericia Kommune deltager aktivt i fredningssagen, samt at kommunen som medrejsler på fredningsforslaget vil få medindflydelse på fredningens udformning og bestemmelser.

Danmarks Naturfredningsforening beder i brevet Fredericia Kommune om at tage stilling til invitationen senest den 1. april 2018, og oplyser, at det endelige fredningsforslag forventes udarbejdet umiddelbart herefter. Danmarks Naturfredningsforening forventer, at fredningssagen vil blive rejst ved Fredningsnævnet medio 2018.

Fakta om fredninger

Fredninger, der har været et centralt instrument i naturbeskyttelsen i Danmark siden 1917, hvor den første naturfredningslov blev vedtaget, bliver gennemført med det formål varigt at sikre værdifulde naturområder, landskaber og/eller kulturområder/kulturmiljøer. Fredninger har således til formål at sikre bevarelse og pleje af områder, som på grund af deres landskabelige, naturmæssige og/eller kulturhistoriske værdier har væsentlig betydning for almenheden.

De nuværende regler om fredninger findes i naturbeskyttelseslovens kapitel 6. En fredning kan gå på at sikre ethvert formål, som naturbeskyttelseslovens tager sigte på, dvs. beskyttelse af landskaber, dyr og planter samt deres levesteder, kulturhistorie, naturhistorie og undervisnings- og forskningsmæssige værdier.

En fredning kan regulere drift, vedligeholdelse og pleje af de fredede arealer samt muliggøre og sætte rammerne for forbedring og genopretning af naturen. En arealfredning kan også tage sigte på at bevare kulturhistorisk værdifulde områder og miljøer. Endvidere kan formålet være at regulere offentlighedens adgang til at færdes i naturen samt at forbedre offentlighedens adgang mv.

Siden 1917 er der gennemført ca. 5000 fredninger i Danmark. Nogle dækker omfattende arealer, mens andre dækker ganske små arealer. Omkring 5 % af Danmarks areal er fredet, og der gennemføres stadig nye fredninger.

En fredning har en ekspropriationslignende karakter, idet den indebærer hel eller delvis afståelse af bestemte rettigheder over de omfattede ejendomme. Da der således lægges der begrænsninger på områdets fremtidige

anvendelsesmuligheder, gives der erstatning for de indskrænkninger i ejernes og brugernes rådighed, som fredningen medfører.

Fredninger har en helt særlig myndighedsstruktur, og der er en helt særlig procedure for fredningssager. Processen i et fredningsforløb er kort beskrevet her: [link](#)

Det er muligt at opnå dispensationer fra fredninger, hvis der er tale om forhold, der ikke strider med fredningens formål.

Der er i henhold til naturbeskyttelsesloven tre parter, som har mulighed for at rejse sager om at få områder fredet: Staten (Miljø- og Fødevarerministeren), kommunerne og Danmarks Naturfredningsforening.

Danmarks Naturfredningsforenings oplæg

Oplægget fra Danmarks Naturfredningsforening er overordnet at sikre skov- og naturområdet nord for Hyby Fælle til og med Trelde Næs. Der er tale om et areal på i alt ca. 640 ha.

Af de ca. 640 ha ejer Fredericia Kommune ca. 106 ha. Staten (Forsvarsministeriet) ejer ca. 10 ha. Resten er fordelt på 55 private lodsejere, hvoraf de fleste ejer under 2 ha, mens nogle få ejer arealer af betydelig større størrelse. En enkelt privat lodsejer råder over 140 ha.

Formålet med en fredning er ifølge Danmarks Naturfredningsforening:

At sikre og udvikle de store naturværdier, der er tilknyttet gammel løvskov

At medvirke til overholdelsen af Danmarks internationale traktatmæssige forpligtigelser om at beskytte og bevare naturen

At sikre de geologiske værdier – særligt næssets kystprofiler

At sikre og forbedre de rekreative interesser, herunder offentlighedens adgang

At revidere eksisterende fredninger

Centralt i Danmarks Naturfredningsforenings overvejelser er udlæg af ”urørt skov” langs Lillebælt og delområder (se kortet, bilag 2). ”Urørt skov” skal defineres i fredningsteksten, men Teknik & Miljøs umiddelbare tolkning er, at sigtet er, at der ikke må foregå forstlig drift/træfældning/ plantning i områderne, medmindre der er tale om fældning af farlige træer samt fjernelse af træer, som er væltet ned på skovveje o.lign. Tiltag, der øger biodiversiteten, skal normalt også være mulige.

Fredericia Kommunes forpligtigelser, hvis området bliver fredet

Hvis området bliver fredet, skal Fredericia Kommune – uanset om kommunen vælger at blive medrejser af fredningssagen eller ej - afholde en del af de fredningserstatninger, som tilkendes de private lodsejere. Normalt udgår den kommunale andel 10-25 % af erstatningen. Staten udreder resten.

Danmarks Naturfredningsforening har estimeret, at fredningserstatningerne kan løbe op i 6 mio. kr. Hvis dette er korrekt, kan Fredericia Kommune forvente at få en udgift på 0,6 - 1,5 mio. kr. til erstatninger. Beløbet skal udbetales, når fredningssagen er endeligt afgjort.

Hertil kommer, at kommunen er plejemyndighed for privatejede, fredede arealer. Det er desuden kommunens opgave at føre tilsyn med de fredede arealer. Dette gælder dog ikke arealer, som ejes af Miljø- og Fødevarerministeriet. På disse fører Naturstyrelsen tilsyn.

Når og hvis der afsiges en fredningskendelse for Treldekovene, skal Fredericia Kommune udarbejde en plejeplan, der ikke afledt medfører udgifter for de private lodsejere. Der vil således fremadrettet være en endnu ukendt driftsudgift til en kommunal plejeindsats samt til tilsyn med området.

Omfanget af udgifter til pleje mv. kan der ikke siges noget om på det foreliggende grundlag, men det skal bemærkes, at kommunen i forvejen afholder sådanne udgifter på de kommunalt ejede dele af Trelde Næs.

Fredericia Kommunes handlemuligheder

Der er to scenarier:

- Danmarks Naturfredningsforening rejser fredningssagen med Fredericia Kommune som medrejser. Kommunen vil som medrejser kunne påvirke processen og indholdet af fredningsforslaget, før dette sendes til Fredningsnævnet og forelægges for de berørte lodsejere.
- Danmarks Naturfredningsforening rejser fredningssagen uden kommunes medvirken. Kommunens mulighed for at influere på fredningen bliver i forbindelse med inddragelse af kommunen som myndighed og lodsejer, når Fredningsnævnet skal afgøre sagen.

Økonomiske konsekvenser

Når der bortses fra ressourceforbruget på sagen, vil selve fredningsforløbet ikke få økonomiske konsekvenser for Fredericia Kommune.

Hvis området fredes, skal kommunen som nævnt betale en del af erstatningen til de berørte private lodsejere. Dette gælder uanset, om kommunen vælger at deltage i rejsningen af fredningssagen eller ej.

Hertil kommer som nævnt ressourceforbruget på pleje, tilsyn mv. med det fredede område.

Vurdering

Treldekovene er det største skovområde i Fredericia Kommune. Området har en høj artsrigdom. Nogle dele af skovene er meget gamle. Området har sandsynligvis været skovbevokset siden sidste istid, hvilket er meget sjældent i Danmark. Der er i skovene registreret mange orkideer og truede arter af svampe, sommerfugle m.m. (arter, der er beskyttet i henhold til EU's habitatdirektiv).

Kyststrækningen er tilsvarende et geologisk unikum på grund af det plastiske ler, der danner skredzoner, hvor leret skrider ud i havet. Skredzonerne giver nogle blottede geologiske profiler, som er helt særlige for området. Kyststrækningen har stor forsknings- og undervisningsmæssig værdi, og den er udpeget som Nationalt Geologisk interesseområde og Nationalt Kystområde.

Der er således ikke tvivl om, at området har særdeles stor natur- og landskabsmæssig værdi, og at det derfor bør bevares af hensyn til almenheden. Området har samtidig en meget stor rekreativ værdi for offentligheden og rummer betydelige kulturhistoriske interesser.

Sikring og udvikling af de natur- og landskabsmæssige samt rekreative værdier mv. har været et klart politisk mål for Fredericia Byråd igennem mange år. Dette er kommet til udtryk i kommuneplaner, naturplan, natur- og miljøpolitikker, naturkvalitetsplan mv. igennem tiden.

Området er i den netop vedtagne Kommuneplan 2017-2029 (gen)udpeget som et område med naturbeskyttelsesinteresser, bevaringsværdigt landskab og værdifuldt kulturmiljø. Området indgår også i den i kommuneplanen udpegede Naturpark Lillebælt. Lige præcis hvad angår Trelde Næs, skal der dog ske en justering af naturparkafgrænsningen, jf. anden sag på dagsordenen for Miljø- og Teknikudvalgets møde.

Endelig er området i den af byrådet vedtagne naturkvalitetsplan udpeget som et særligt fokusområde.

På baggrund af disse forhold vil en fredning af området give god mening.

Det skal dog bemærkes, at behovet for yderligere/ændret regulering af indgreb, beskyttelse og benyttelse af området kan diskuteres, idet størstedelen af området er pålagt fredskovspligt og afledt heraf omfattet af skovloven. Delområder er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven (strandbeskyttelseslinjen og § 3-beskyttede naturtyper). Endelig er et delområde i forvejen fredet. De gældende reguleringer fremgår af bilag 1, kortbilag 1.

Det kommunalt ejede skovområde på Trelde Næs har stor værdi for kommunens borgere og gæster som følge af de rekreative tilbud og muligheder, der findes på stranden og i skoven samt i form af naturcentret. Samtidig har det stor brandingmæssig værdi, hvilket en fredning yderligere vil kunne understøtte.

Kommunens eget areal drives allerede som umiddelbart påtænkt af Danmarks Naturfredningsforening, jf. den naturnære driftsplan for den kommunale skov på Trelde Næs og forvaltningsplanen for de kommunale skove.

Danmarks Naturfredningsforening påpeger vigtigheden af de rekreative interesser på Trelde Næs, og foreningen ser et potentiale i, at der skabes bedre adgang til de private skove for offentligheden. Dette er dog ikke nærmere konkretiseret i foreningens udspil.

Hvis Fredericia Kommune vælger at være medrejser af fredningssagen, kan kommunen få indflydelse på substansen i fredningen, hvis indhold på nuværende tidspunkt endnu fremstår uklart. Kommunen kan i den forbindelse f.eks. få indflydelse på et kommende fredningsforslags bestemmelser om:

- Urørt skov
- Drift af øvrige skovområder, herunder evt. udfasning af ikke-hjemmehørende arter
- Dræning/grøftning
- Pleje
- Naturgenopretning
- Offentlighedens adgang, herunder stier
- Andre publikumsanlæg

Kommunen vil herunder kunne få indflydelse på, om fredningen med fordel kunne omhandle andre forhold, end dem, som Danmarks Naturfredningsforening overordnet har oplyst. Det kunne f.eks. handle om mulighederne for kystsikring (evt. ud for relevante delområder) eller om sikring af mulighederne for etablering af en sammenhængende stiforbindelse fra Fredericia og igennem skovene til Trelde Næs.

Endelig kan kommunen generelt få indflydelse på omfanget af kommunale udgifter og opgaver, hvis området fredes, samt sikre kommunens ønsker mht. fremtiden for friluftsområdet på de kommunale arealer på næsset (faciliteter, aktiviteter, brug af Troldehuset og Naturskolen mv.).

Det skal understreges, at kommunen - hvis det besluttes ikke at tage imod invitationen til at blive medrejsere af fredningsforslaget - stadig vil have mulighed for at få indflydelse på den eventuelle fredningsreguleringer og bestemmelser. Dette bliver imidlertid i givet fald først på det tidspunkt, hvor Danmarks Naturfredningsforening selv har udarbejdet et fredningsforslag. Til den tid vil det alt andet lige generelt kunne blive mere vanskeligt at sikre kommunens interesser i sagen.

På baggrund af områdets store natur-, landskabsmæssige og rekreative værdi og dermed betydning for almenheden samt ud fra en interesse i at sikre kommunens en stor indflydelse på indholdet af det kommende fredningsforslag vurderer Teknik & Miljø, at Fredericia Kommune bør tage imod invitationen fra Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningssagen bliver under alle omstændigheder rejst. Ved at være medrejsere kan kommunen få medindflydelse på fredningsforslaget indhold. I modsat fald vil kommunens indflydelse på indholdet af den eventuelle fredning alene kunne være den, som kommunen kan opnå i dialogen med Fredningsnævnet, når Danmarks Naturfredningsforenings eget fredningsforslag foreligger.

Hvorvidt der kan opnås enighed med Danmarks Naturfredningsforening om et fredningsforslag, hvor kommunen er medrejsere, vil vise sig senere i processen. Hvis ikke en sådan enighed kan opnås, vil Fredericia Kommune selvfølgelig i den sidste ende ikke kunne være medrejsere af fredningssagen.

Indstillinger

Teknik & Miljø indstiller, at Miljø- og Teknikudvalget anbefaler Økonomiudvalget og Byrådet,

1. At Danmarks Naturfredningsforenings invitation imødekommes
2. At der udpeges 1-2 politiske repræsentanter til deltagelse i den videre proces
3. At kommunens primære hensigter i forbindelse med fredningen drøftes indledende

Beslutning i Byrådet den 05-03-2018

Et flertal i Byrådet bestående af A, O og Ø anbefalede punkt 1 og 2, samt anbefalede at Christian Bro og Inger Nielsen udpeges som politiske repræsentanter til deltagelse i den videre proces.

Et mindretal bestående af V og Karsten Byrgesen stemte imod.

Fraværende:

Ole Steen Hansen

Beslutning i Økonomiudvalget den 26-02-2018

Et flertal i Økonomiudvalget bestående af A, O og Ø anbefalede punkt 1 og 2, samt anbefalede at Christian Bro og Inger Nielsen udpeges som politiske repræsentanter til deltagelse i den videre proces.

Et mindretal bestående af V stemte imod.

Fraværende:

Ole Steen Hansen

Beslutning i Miljø- og Teknikudvalget den 07-02-2018

Punkterne 1 og 3 anbefales af et flertal bestående af A, O og Ø, og at Christian Bro og Inger Nielsen udpeges som politiske repræsentanter til deltagelse i den videre proces.

Et mindretal bestående af V stemte imod.

Fraværende:

John Nyborg

BILAG:

Invitation til fredningssamarbejde.pdf

Kort_27092017.jpg